

O BISERICĂ VIE, SLUJITOARE

Epistola către Galateni

Ghid de studiu biblic

Septembrie - Octombrie 2015

Pastor Octavian Baban

Conținut

PARTEA 1A. INTRODUCERE.....	2
<i>Despre autor și destinatari.....</i>	<i>2</i>
<i>Problema creștinilor din Galatia: scopul epistolei.....</i>	<i>2</i>
<i>Structura și argumentele epistolei.....</i>	<i>3</i>
<i>Galateni: teme teologice, teme de studiu.....</i>	<i>10</i>
<i>Subiecte de studiu și părtășie:.....</i>	<i>12</i>
PARTEA 2A: GHID DE STUDIU BIBLIC.....	14
<i>3 Sep., Gal. 1: Temelia vieții este Evanghelia adevărată (1:6-8).....</i>	<i>14</i>
<i>10 Sep., Gal. 2: Temelia vieții este unirea cu Hristos (2:16, 20).....</i>	<i>15</i>
<i>17 Sep., Gal. 3: Legea îndrumă, Hristos e Mântuitorul (3:24-26).....</i>	<i>16</i>
<i>24 Sep., Gal. 4: Duhul aduce înfierea și moștenirea (4:3-7).....</i>	<i>17</i>
<i>1 Oct., Gal. 5, Plini de roada Duhului Sfânt (5:22-23).....</i>	<i>18</i>
<i>8 Oct., Gal. 6, Plini de fapte bune (6:9-10).....</i>	<i>19</i>

Partea 1a. Introducere

Despre autor și destinatari

Epistola către galateni este o epistolă circulară adresată de Pavel unui grup de biserici din zona Galatiei, o zonă din mijlocul Anatóliei, Turcia de azi. Pavel, se prezintă de la bun început (1:1, cf. și 5:2), ca apostol al lui Hristos și prin Hristos, prin Dumnezeu, nu de la oameni sau prin oameni. El își subliniază astfel slujirea, dar și autoritatea, precum și sursa evangheliei sale.

Epistola are un caracter autobiografic evident: conține numeroase referiri la experiențele lui Pavel din trecut și cu privire la istoria evanghelizării galatenilor de către Pavel (predicare, relații de prietenie existente la început etc.). Prin stil și prin mărturie internă, ca și prin atestare externă epistola este considerată drept una din epistolele reprezentative ale lui Pavel.

Cu privire la destinatari, există două teorii principale, teoria Galatiei de nord și cea a Galatiei de sud.

Galatia de sud a fost vizitată de Pavel în prima călătorie misionară, între anii 46-48, iar în cazul acesta, scrisoarea ar data din anii 48-49. În acești ani, după înființarea bisericilor, au venit învățătorii iudaizanți și au încercat să-i întoarcă pe noii creștini la Legea iudaică și să îl ponegrească pe Pavel. Galatia de sud era Galatia condusă de romani (provincia romană numită Galatia) și evreii aveau o influență economică și politică considerabilă aici. De aceea, în acest context Pavel le scrie uimit de ușurința cu galatenii erau înșelați de acești învățători falși și îi ceartă, încercând să le corecteze greșeala și excesele în care căzuseră (certuri, acuzații, mândrie, legalism) și să îi îndrume spre o viață condusă de Duhul Sfânt așa cum trăiseră și la începutul întoarcerii lor la credința în Hristos.

Galatia de nord era Galatia geografică, propriu-zisă, și era locuită de gali (înrușiți cu galii din Franța de astăzi). Această Galatia era amintită uneori alături de alte regiuni binecunoscute, cum sunt Pamfilia, Pisidia, Licaonia. Expresia „regiunea Frigiei și a Galatiei”, din Fapte 18:23, poate foarte

bine să se refere la această Galatie nordică. Galatia nordică a fost vizitată de Pavel în a doua sa călătorie misionară, 50-53, iar epistola a fost scrisă, atunci, în timpul celei de a treia călătorii misionare a lui Pavel, posibil din Corint (Fapte 20:3), în anii 55-56 sau 57. În acest caz, Galateni 2:1-10 se referă la Fapte 15 (anul 50), întâlnirea apostolilor în Ierusalim ca să discute despre Lege și recomandările date noilor creștini dintre păgâni. Ar fi o problemă, totuși, cu această teorie: dacă Pavel le-a scris galatenilor după conciliul de la Ierusalim din Fapte 15, atunci de ce nu a amintit de hotărârea acestui conciliu unde se tranșase clar neînțelegerea despre Hristos și Lege, în sensul că noilor creștini dintre păgâni nu li se cerea să se întoarcă la Lege și să devină evrei.

Problema creștinilor din Galatia: scopul epistolei

Pavel scrie le scrie galatenilor pentru a-i îndrepta din eroarea iudaizantă în care fuseseră atrași de un număr de învățători falși. Aceștia i-au convins să primească un fel de evanghelie a Legii (o evanghelie „răsturnată”) și îi învățau că, după ce au crezut în Hristos, secretul atingerii desăvârșirii spirituale, a maturității creștine, este întoarcerea la ascultarea de Lege.

Cu alte cuvinte, credința în Hristos a fost bună doar pentru începutul vieții de ascultare de Dumnezeu, de exemplu, pentru obținerea iertării de păcate, dar perfecțiunea ascultării de Dumnezeu și a caracterului se poate atinge doar prin ascultarea de Lege. Ei îi invitau, așadar, pe galateni, să țină și Legea și harul, și credința în Hristos și ascultarea de Lege, dacă vor să ajungă desăvârșiți. Or, Pavel le va spune că exact această dualitate, și cu Hristos și cu Legea, este complet imposibilă și irațională.

Ca rezultat al acestei învățături, ei ajuns confuzi în doctrină, prinși în certuri și neînțelegeri, plini de dispreț unii față de alții, plini de admirație față de învățătorii falși și neglijenți față de învățătorii cei buni. Viața Bisericii devenise o viață firească, condusă de regulile Legii și plină cu tot felul de reacții pământești, neînțelepte. Învățătura greșită includea și contestarea autorității lui Pavel. În această privință învățătorii falși spuneau că:

- 1) Pavel nu era un apostol adevărat, cel puțin nu unul la înălțimea și valoarea celor din Ierusalim.
- 2) Evanghelia lui Pavel nu era cea corectă, și apostolii din Ierusalim știau bine lucrul acesta; evanghelia adevărată trebuia să țină cont și de Lege.
- 3) Dacă neamurile voiesc o mântuire deplină atunci, pe lângă credința în Hristos, ele aveau nevoie să accepte și Legea și circumcizia (chiar și Pavel, argumentau ei, a apărut în trecut și practica și în prezent, tăierea împrejur).

Structura și argumentele epistolei

Epistola către galateni are o structură clară și este construită ca un discurs juridic de apărare.¹ Pavel își apără evanghelia, precum și autoritatea sa apostolică, și își combate oponentii în învățătura lor, ca să le arate creștinilor din bisericile Galatiei că bucuria, sfințirea și desăvârșirea vin doar prin Duhul Sfânt, nu prin Lege (altfel, au căzut din har: căderea din har din Galateni 5:4 nu înseamnă pierderea mântuirii, ci părăsirea harului în favoarea ascultării de Lege: în Lege se lucrează pentru răsplătiri și binecuvântări, nu este cunoscut harul lui Dumnezeu decât foarte puțin).

Epistola începe cu un salut clasic paulin care subliniază autoritatea apostolică a lui Pavel și a evangheliei predicate de el. Este singura epistolă în care Pavel trece direct la subiect, după salutările generale, și începe imediat să îi certe destul de aspru pentru depărtarea lor de evanghelia adevărată (1:6). În rândurile de mai jos va fi urmărit argumentul epistolei, mai în detaliu.

Introducere: salut scurt, auto-justificativ, 1:1-5.

Pavel își prezintă autoritatea și sursa evangheliei.

Teza epistolei: Evanghelia trebuie vestită și trăită prin credință, pentru că numai prin credință vin harul lui

¹ H.D. Betz, *Galatians: A Commentary on Paul's Letter to the Churches in Galatia*, Hermeneia, PA: Fortress Press, 1979, 16-24; vezi și C.K. Barrett, *Freedom and Obligation: A Study of the Epistle to the Galatians*, Philadelphia, PA: Westminster Press, 1985, 50.

umnezeu și Duhul Sfânt care ne pot duce cu adevărat la desăvârșire.

1. Detalii autobiografice și demonstrarea autorității apostolice a lui Pavel și a evangheliei sale: 1:6-2:21.

Motivul scrierii:

Pavel este nevoit să apere Evanghelia, 1:6-10

Pavel are autoritate cu privire la evanghelia:

- a. el a primit-o de la Hristos, ca toți apostolii 1:11-17
- b. Apostolii au confirmat evanghelia lui Pavel, 2:1-21

Secțiunea 1:6-2:21 este o secțiune autobiografică, de tip *narratio* (argumentele bazate pe detalii biografice din viața lui Pavel apar nu doar în Galateni 1-2, ci și în cap. 6, la finalul epistolei), care subliniază autoritatea apostolică a lui Pavel, precum și veridicitatea și autonomia evangheliei predicate de el. El a primit evanghelia direct de la Hristos cel înviat, de la Dumnezeu, nu de la oameni, de aceea are autoritate. Era printre cei mai avansați în religie, în generația sa, și și-a dat seama că Dumnezeu l-a pus deoparte pentru o misiune mare și, atunci, când l-a întâlnit pe Hristos a dorit să cunoască personal profunzimea mesajului evangheliei. De aici aflăm că Pavel a fost vreme de trei ani în Arabia și Damasc, înainte să meargă la Ierusalim și să primească din partea apostolilor confirmarea evangheliei înțelese de el. Capitolul întâi se încheie cu vestea frumoasă care începuse să se răspândească printre biserici, anume că fostul prigonitor devenise un vestitor al evangheliei.

În capitolul al doilea Pavel vorbește de o a doua vizită la Ierusalim, după 14 ani, probabil cu niște ajutoare pentru cei care treceau prin foamete (1-2 Corinteni vorbesc despre pregătirea acestei vizite). Deși trecuse atâta vreme, învățătorii iudaizanți erau foarte influenți. Pavel vorbește despre frați mincinoși care doreau să limiteze libertatea credinței și vieții creștinilor și recunoaște că influența acestora era atât de mare (pretindeau că sunt sprijiniți de Iacov, fratele Domnului, din Ierusalim), încât uneori îi intimidau și pe unii dintre apostoli. De exemplu, Barnaba și Petru, în Antiohia, au ezitat să recunoască pe față frăția dintre creștinii de origine iudaică și cei veniți din lumea păgână, și au încercat să-și arate respectul față de Lege și tradițiile iudaice, evitând să mai stea la masă cu frații lor creștini dintre greci și romani). Cel puțin Pavel este unul din

cei care au apărut întotdeauna importanța și prioritatea credinței în Hristos față de cerințele legământului Legii: Pavel spune clar că pentru el a trăi este Hristos (2:20). De asemenea, el arată cum a funcționat Legea, în 2:15-19: prin Lege, se moare față de Lege, ca să trăiești cu Hristos. Legea nu dă nici un fel de iertare, nici răsplătire, ci doar revelația voiei lui Dumnezeu și condamnarea fărădelegii. În 2:21 Pavel spune, ca într-un rezumat al scrisorii, că acela care ascultă de Lege, face ca harul să nu mai funcționeze în viața lui: cine așteaptă să fie neprihănit prin ascultarea Legii, nu mai așteaptă nimic de la Hristos, ci atunci Hristos a muri „degeaba”.

2. Argumentul: întâietatea credinței și a lucrării Duhului față de autoritatea Legii, 3:1-5:12. Argumentul epistolei este bazat pe o alternanță de două argumente, A-B:
 A – argumentul din experiență creștină a galatenilor
 B – dovezi teologice din Vechiul Testament.

a) Argument din experiența convertirii: de la bun început, galatenii au cunoscut mântuirea și darurile Duhului prin acceptarea credinței în Hristos, nu prin ascultarea Legii, 3:1-5. De aceea, Pavel îi ceartă că s-au lăsat „vrăjiți”, „hipnotizați” de învățăturile eretice ca să creadă altceva.

b) Argument din VT: credința este anterioară legii, 3:6-4.7
 Credința a fost mijlocul prin care Avraam a fost considerat neprihănit, și aceasta s-a întâmplat înainte de Moise, înainte de Lege.

- (1) Avraam a crezut, 3:6-9, Gen.15:6, 12:3,18:8, Hab. 2:4
- (2) Legea aduce blestemul, dar Hristos aduce binecuvântarea, 3.10-14, Dt.27:26, 21:23, Lev. 18.5;
- (3) Făgăduința este înaintea Legii, nu poate fi înlocuită de Legea venită cu 430 de ani mai târziu 3.15-20 (17).
- (4) Scopul Legii: ea nu dă viața, e un paznic, 3.21-25 (23).
- (5) Soluția: Identificarea cu Hristos, în botez 3.26-4:7
 Duhul primit este un semn al înfierii în familia lui Dumnezeu, al ieșirii de sub Lege.

Pavel demonstrează că harul și credința reprezintă adevărata regulă a vieții cu Dumnezeu, și existau dinaintea Legii, așa încât o întoarcere la Lege, acum, după ce a murit și a înviat Hristos, nu are nici un sens. La fel, nu are sens să încerci o soluție combinată, adică să păstrezi și Legea și pe Hristos, ca să fii sigur de o mântuire întregă, desăvârșită.

El arată că, de fapt, harul și făgăduința preced Legea – după cum o și urmează, fapt pentru care Legea poate fi înțeleasă cel mai bine ca o un fel de paranteză istorică dedicată lui Israel și cunoașterii voiei lui Dumnezeu. Ea a fost adăugată ca să oprească fărădelegea și a ținut atât timp cât a fost nevoie ca să îndrume lumea spre Hristos, ca un pedagog (după venirea credinței în Isus legământul Legii a încetat). Într-adevăr, Legea a fost precedată de promisiunile credinței (date lui Avraam, înainte de porunca circumciziei, și cu aproximativ 400 de ani înainte de Legea de pe Sinai), și a fost urmată de legământul credinței, prin Isus Hristos. Ea rămâne revelația lui Dumnezeu, iar caracterul lui Dumnezeu se poate citi bine în regulile ei, dar ea nu mai reglementează relația lui Dumnezeu cu oamenii, legământul dintre aceștia. Acum, cei credincioși trăiesc în legământul lui Hristos. Într-un mod foarte interesant – și paradoxal – Legea nu este împotriva făgăduințelor și a credinței, totuși (3:21). Ea condamnă oamenii tocmai ca ei să își îndrepte privirile spre credință și făgăduințe, spre promisiunea venirii lui Mesia. Prin Hristos vine și Duhul care ne dă experiența înfierii în familia lui Dumnezeu, ca să îl numim pe Dumnezeu, „tată”. Galateni 4:4 amintește de Romani 1:3 și de Ioan 1:12-13. Legea este pusă în rând cu „învățăturile începătoare ale lumii” (4:3, gr. *stoicheia to kosmou*) care înseamnă abc-ul gândirii și credinței, principiile intuitive ale mânturii (există un Dumnezeu, avem nevoie de iertarea lui, de jertfe, etc.) așa cum se poate întâlni și la păgâni și la evrei.

c) Argument din experiența galatenilor, 4:8-21:

c1. experiența lor păgână le indică faptul că întoarcerea la Lege este totuna cu întoarcerea la învățăturile începătoare pe care le aveau în păgânism, înainte de pocăință, 4.8-11

c2. experiența creștină a galatenilor le arată că Legea nu a avut efecte pozitive în Biserica lor. Acea credință care le-a adus mântuirea și care îi făcea fericiți, la început, și plini de altruism, a fost înlocuită de Lege care îi împarte în partide, îi face certăreți, suspicioși, invidioși, etc. 4.12-20

d) Argument din VT: Creștinii sunt prezenți în mod simbolic în imaginile și istorisirile din VT, ca fii ai făgăduinței, asemenea lui Isaac, 4.21-31

d1. Simbolismul mamei, al capitalei și al muntelui:
 Agar / Sara (Agar – este legământul Legii, de pe muntele Sinai, deoarece ea a fost izgonită în pustia Sinai; de asemeni, ea și Ismael simbolizează robia față de Lege). Ierusalimul pământesc, de asemenea, îi simbolizează pe iudeii necredincioși; Sara și Isaac, reprezintă legământul credinței, și copiii credinței, ai promisiunii, adică pe creștini; de asemenea, ei îi corespunde Ierusalimul de ceresc, „de sus”, numit și „mama” celor credincioși)

d2. Simbolismul fiului: Isaac cel promis / Ismael
 Isaac îi reprezintă pe fiii Duhului, ai credinței, ai promisiunii; Ismael îi reprezintă pe fiii robiei, pe cei născuți natural, fără vreo promisiune divină asociată și fără vreun exercițiu special de credință. Iudeii sunt în mod ironic reprezentați aici, de către Pavel, în mod simbolic, prin Ismael (în mod obișnuit, ei erau reprezentați ca fiii ai lui Isaac), și reflectă prigonirea pe care o exercită urmașii lui Israel față de adevărații urmași ai lui Isaac (creștinii, la Pavel), așa cum și Ismael l-a prigonit sau l-a disprețuit pe Isaac.

Atât istoria legămintelor (Avraam, Isaac, Iacov), cât și alegoriile VT (Sara și Agar, ca alegorii ale celor două legăminte: al făgăduinței – prin Hristos, Ierusalimul de ceresc, și, respectiv, al Legii de pe Sinai – unde a fost și Agar silită să fugă, Ierusalimul pământesc; Isaac și Ișmael, primul reprezentând pe Hristos și pe urmașii promisiunii, pe creștini, în vreme ce Ișmael îi reprezintă pe credincioșii evrei care nu doresc să întoarcă la Hristos) confirmă întâietatea lui Hristos și a legământului său în istoria mântuirii omenirii.

e) *Argument din experiența galatenilor*: nu poți fi și cu Legea și cu Hristos, în același timp, 5:1-12

3. Calitatea vieții noi, în Duhul, prin credință, 5:13-6:15.

a) Pavel îndeamnă la o viață bazată pe libertatea și rodul Duhului (singular, include mai multe caracteristici), și o compară cu rezultatele vieții firești, bazate pe libertinism și legalism, 5:13-26. Se poate observa un paralelism clar între viața firească și viața trăită prin Duhul.

Faptele firii vechi adulter perversiuni sexuale pasiuni necurate senzualitate exagerată	Rodul vieții trăite prin Duhul dragostea
idolatrie vrăjitorie	[domnia Duhului, lui Hristos] [cunoaștere, rugăciune, putere]
dușmănie, ură certuri, rivalitate mâinii necontrolate neîmpăcare împărțiri în tabere invidiile crimele	bucurie pace îndelungă răbdare bunătate facere de bine credincioșie, fidelitate
bețiile, îmbuibările și altele asemenea lor...	înfrânarea poftelor (autocontrolul) [...]
nu moștenești Împărăția, nu intră sub jurisdicția Legii, natura veche dorește... natura veche e crucificată, [glorie deșartă]	
[întărită pe alții] [mușcă, atacă, devorează]	natura nouă e binevoitoare

b) Îndemnuri la o trăire responsabilă a mântuirii, în dragoste: libertatea conduce la slujire în dragoste, 6:1-15

- (1) natura greșelii creștinului: fără premeditare
- (2) slujirea creștină: purtarea greutăților altuia
- (3) slujirea creștină: veghere, bunătate
- (4) natura slujirii creștine: smerenie, nu divizare
- (5) natura slujirii creștine: dărnicie - ucenicul bun răsplătește învățătorul duhovnicesc; învățătorul spiritual este onest, nu abuzează de ucenici.

Încheiere, 6:16-18

- a) Rugăciunea finală, 6:16
- b) Mărturia finală, 6:17
- c) Benedicția, 6:18 – „Har”

Astfel, propria experiență a galatenilor cu privire la mântuire confirmă și ea întâietatea credinței, a Duhului: ei au primit

prin credință iertarea, darurile Duhului, bucuria dragostei dintâi, victoria împotriva păcatului, nu prin ascultarea Legii.

Este clar, deci, că ceea ce Legea nu le-a putut da de la bun început, nu poate veni să perfecționeze mai târziu. O întoarcere la Lege, la acest moment al revelației lui Dumnezeu, este, de fapt, o întoarcere la fire, la învățăturile elementare, intuitive, neeficiente – „slabe” ale lumii (în legământul lui Hristos, tăierea împrejur nu mai are nici o semnificație). Primejdia unei astfel de învățături este că, despărțindu-i de Hristos și atașându-i de cerințele Legii, cerințe pentru trup – pentru dietă, reguli de jertfă etc., ei se transformă în oameni care își pândesc unii altora libertatea, care se acuză reciproc și se condamnă. Erezia legalistă antrenează cu ea primejdia divizării bisericii, a distrugerii legăturii frățești. Pavel este interesat de combaterea legalismului, de afirmarea clară a legăturii cu Hristos prin credință, și a dependenței de Duhul Sfânt, de vindecarea diviziunilor prin dragoste și slujire.

Subiecte de studiu și părtaşie

Un studiu atent al epistolei către Galateni conduce la observarea unor teme importante care se împletesc de-a lungul scrisorii, revenind și dispărând cu intermitență. Aceste teme participă la teologia scrisorii, precum și la sfaturile și îndemnul practice. În continuare puteți găsi câteva astfel de teme, identificate prin cuvintele lor cheie. Încercați să le găsiți și să le urmăriți în textul epistolei:

tema evangheliei: evanghelie descoperită, altă evanghelie, evanghelie diferită, evanghelie răsturnată, evanghelia pentru cei tăiați împrejur, evanghelia pentru cei netăiați împrejur, evanghelia pe care o vestește Pavel între neamuri, evanghelie venită de la om, evanghelie potrivită oamenilor sau conform oamenilor, evanghelie de la Hristos.

tema harului: har și pace, harul lui Hristos, harul care mi-a fost dat, harul lui Dumnezeu, căzut din har, har făcut zadarnic, etc.

tema neprihănirii (a dreptății, a justificării, a îndreptățirii): neprihănire, socotit neprihănit, îndreptățire; credință: cel neprihănit trăiește prin credință, ce contează este credința care lucrează în dragoste, cei neprihăniți prin credință sunt adevărații fii ai lui Avraam; avem Duhul prin ascultarea credinței, prin credință avem făgăduința, prin credință așteptăm, nădejdea neprihănirii, avem credința în Isus Hristos, trăiesc prin credință în Isus Hristos etc.

tema naturii vechi (fire, „carne”, trup; învățături începătoare): ce ai început prin Duhul nu poți finaliză prin trup sau natura veche, prin ascultarea legilor religioase. Poftele trupului, faptele trupului, ale cărnii (firii pământești), acestea te exclud de la intrarea în Împărăția lui Dumnezeu; cel născut din Duhul (fiul făgăduinței, Isaac, creștinii), are alte resurse spirituale și alt plan de manifestare a vieții decât cel născut din carne (Ismael, iudeii necredincioși); ascultarea de Lege – într-un context care trece sub tăcere întâietatea lui Hristos - nu reprezintă un comportament spiritual ci unul carnal, firesc. Expresia *sarx* (carne, trup) are diverse înțelesuri: trup, fire pământească, reguli pentru trup (și prin implicație, Legea cu regulile ei).

tema circumciziei: tăiere, netăiere împrejur: evanghelia pentru tăiați împrejur și evanghelia pentru netăiați împrejur; nu au putere în Hristos, aduc prigonire, nu înseamnă nimic - important e să fii o făptură nouă.

tema fiului: înfiere, fiii lui Avraam, fii ai lui Dumnezeu, fiul și robul, evreii sunt fiii care au avut de nevoie de majorat, neamurile sunt fii care au fost adoptați; moștenirea este a fiilor prin credință, a seminței = Hristos, a celor uniți cu El, semnul este Duhul; Agar / Sara; Isaac / Ismael; Ierusalimul de acum / Ierusalimul de sus. Hristos = sămânța= noi etc.

tema robiei: rob / liber; robie / libertate: libertatea trebuie apărută, robia față de Lege trebuie evitată, libertatea aduce responsabilitatea dragostei și slujirii; nu avem libertate și nu

suntem liberi spre răutate; libertatea are restrângerile ei, limitările ei.

tema zădărniceii: degeaba, în zadar, zadarnic, deșartă: ați suferit în zadar, m-am ostenit în zadar, Hristos a murit în zadar, nu mai ne este de nici un folos, nu fac harul zadarnic, nu umblați după glorie deșartă.

tema retoricii minciunii și adevărului: cine v-a fermecat, cine v-a oprit din alegare și din convingerea cuvântului, o convingere (înduplecare) care nu vine de la Dumnezeu, sunt convins că și voi gândiți la fel...

tema vieții: viața pe care o trăiesc acum în trup, dacă s-ar fi dat o lege care să poată da viața, seceri prin Duhul viața veșnică.

tema „intregului” - tot, toate: toți avem aceeași mântuire, Legea trebuie păzită în toate etc.

învățători falși și adevărați, ucenici buni, ucenici nechibzuiți: se strecoară și spionează libertatea în Hristos, acuză, răstoarnă evanghelia, sunt convingători, se laudă, despart, atrag oamenii la fidelitate și râvnă față de ei, pun sarcini pe alții pe care ei nu le poartă, nu sunt onești, își poartă pedeapsa, cei afectați de ei trebuie ridicați cu blândețe duhovnicească; învățătorii buni au evanghelie curată, păstrează standarde înalte, au autoritate, au dragoste, nu se laudă, sunt deschiși, sinceri, nu pun sarcini pe care nici ei nu le poartă, se identifică cu Hristos, simt durerile nașterii celor credincioși (au compasiune, participă), trebuie răsplătiți; cei credincioși au parte de prigonire, de opoziție: Pavel, galatenii au fost prigonii; iudaizatorii evită prigonirea; laudă și zel: zel pentru lucruri bune - și în prezența lui Pavel, și în lipsa lui, zel pentru schimbarea fidelității - zel rău intenționat, ascuns; să purtăm greutatea unii altora, fiecare își va purta propria sarcină (pretenție)

tema relațiilor în Biserică: tema „unii pe alții”: mușcați și devorați unii de alții, să nu fiți distruși unii de alții, invidie

unii pe alții, întărâtare unii pe alții, purtați greutatea unii altora.

Subiecte de studiu, rugăciune și părtășie:

1. Studiază cum este descrisă lucrarea Duhului Sfânt în Galateni, privind la următoarele versete din Galateni:

3.2-5. voi ați primit Duhul prin faptele Legii, sau prin ascultarea credinței? ...ce ați început prin Duhul, vreți să desăvârșiți prin reguli trupești? ...Cel ce vă dă Duhul din abundență și lucrează minuni printre voi, le face oare prin faptele Legii sau prin ascultarea credinței?

3.14. prin credință, ca Avraam, noi primim făgăduința Duhului, prin Hristos.

4.6. Și, pentru că sunteți fii, Dumnezeu ne-a trimis în inimă Duhul Fiului Său, care strigă: „Ava”, adică: „Tată!”

4.29. Acum, ca și altădată: cel născut după trup a prigonit pe cel născut după Duhul...

5.5. Căci noi, prin Duhul, așteptăm prin credință nădejdea îndreptării.

5.16-18. Zic dar: umblați mereu prin Duhul, și nu împliniți niciodată poftele firii [cărnii]. ...firea dorește împotriva Duhului, și Duhul împotriva firii... cine condus de Duhul, nu este sub jurisdicția Legii.

5.22-23. Rosta Duhului, este, prin contrast: dragostea, bucuria, pacea, perseverența, facerea de bine, fidelitatea, blândețea, autocontrolul.

5.25. Dacă trăim prin Duhul, prin Duhul să și umblăm.

6.1. ...în caz că un om ar cădea deodată într-o greșală, voi, cei duhovnicești, ridicați-l cu o blândețe duhovnicească, privind la tine însuși, să nu fii ispitit și tu.

6.8. Cine seamănă în firea lui, va secera din fire - putrezirea; dar cine seamănă în Duhul, va secera din Duhul - viața veșnică.

2. Observă și discută cu cineva paralelismul dintre Epistolele către Galateni și Romani: ce teme și idei comune observați? Ce deosebiri?

3. Notează câteva versete importante, din Galateni, care au însemnătate pentru viața ta personală.

Partea 2a: Ghid de studiu biblic

3 Sep., Gal. 1: Temelia vieții este Evanghelia adevărată (1:6-8)

Este important să cunoști, să crezi, să trăiești și să vestești evanghelia adevărată. Ea are de a face cu eliberarea noastră de sub domnia răului, așa cum spune Pavel în 1:4. Isus s-a dat pe sine pentru păcatele noastre, ca să ne elibereze din această societate și istorie dominate de păcat și de răutate.

Evanghelia adevărată este importantă pentru că ea te cheamă la jertfa și iertarea lui Hristos, la o viață nouă prin Duhul Sfânt, la experiență bună a vieții cu Dumnezeu. Dacă nu înțelegi și nu primești evanghelia adevărată, ci una falsă, întreaga ta viață spirituală va fi săracă, plină de conflicte, de minciună, plină credințe greșite, fără rod spiritual – și poate că nici mântuit nu vei fi.

De aceea, Pavel este pur și simplu uluit că galatenii acceptă altă evanghelie, una „cu susul în jos”, „răsturnată” (1:7). Ce au crezut galatenii la început și ce au ajuns ei să creadă acum când Pavel le adresa această scrisoare? Poți da exemple de evanghelii false care există astăzi?

Evanghelia adevărată are origine cerească, este spusă și trăită de Hristos, este predicată de apostoli și evangheliști, se găsește în Scriptură (cuvântul apostolic și profetic inspirat), iar Pavel a primit-o prin descoperire cerească, în meditație și rugăciune – de la Hristos, și i-a fost confirmată de apostoli, mai târziu, în Ierusalim.

Care este mesajul evangheliei adevărate? Vezi, de exemplu, 1 Corinteni 15:1-8. Știi și alte pasaje despre evanghelie? Dintr-un iudeu naționalist și radical, un prigonitor, Pavel a devenit un apostol al neamurilor. Dintr-un om violent, a devenit un om al jertfei, al înțelepciunii și al dragostei. De ce evanghelia adevărată are puterea de a schimba viața? Cum ți-a schimbat ție viața evanghelia? Ce probleme i-au afectat pe galateni atunci când au părăsit evanghelia adevărată? Ce probleme pot afecta Biserica, azi, dacă nu suntem atenți și lăsăm să pătrundă o evanghelie „răsturnată”?

10 Sep., Gal. 2: Temelia vieții este unirea cu Hristos (2:16, 20).

Temelia vieții adevărate este trăirea în unire cu Hristos din două motive: 1. Acesta este adevărul și este soluția lui Dumnezeu adevărată, funcțională, și 2. Altfel nu se poate, Legea nu oferă nici un fel de mântuire, izbăvire, rezolvare.

Nici un creștin venit din alte popoare nu trebuie să devină iudeu și să asculte Legea ca să fie mântuit. Libertatea noastră în Hristos nu trebuie să ne-o fure nimeni, prin teologie greșită și legalistă (2:4-5). Ca să fii mântuit nu ai nevoie de legământul Legii, nici de sărbătorile evreiești, nici de sabbate, nici de circumcizie, nici de jertfe, nici de un anumit fel de îmbrăcăminte, ori de muzică, ori de podoabe sau lipsă de podoabe, nici de programe sau obiceiuri de închinare, nici de egalitatea între Templu și Biserică, nici de regim alimentar sau reguli de taxe sau dări (2:18-19), ci doar de jertfa lui Isus și de ascultare de el (2:16-17). Apostolii din Ierusalim au confirmat această evanghelie și i-au atras atenția lui Pavel și lui Barnaba să nu uite de ajutorarea celor săraci (evanghelia adevărată te face un om practic și generos).

Din cauza dorinței după o imagine publică bună, sfântă, se pot face însă și greșeli, iar Barnaba și Pavel (2:11-14) au căzut și ei în capcana ipocriziei, fiind gata să trăiască un creștinism plin de discriminări. Crezi că această capcană a fricii și a deosebirii între persoane poate funcționa și azi? Cum?

Secretul și temelia vieții noi este să mori față de păcat, împreună cu Hristos, și să trăiești, cu credință, într-un fel care îi dă voie lui Hristos să trăiască în tine, cu dragoste (vezi și Romani 8:1-4). Altfel, înseamnă că faci harul zadarnic, adică inactiv, adică nu te bazezi pe moartea și învierea și darurile lui Isus și atunci degeaba a murit el pentru noi. „Degeaba” înseamnă nu că nu îți sunt păcatele iertate prin jertfa lui Isus, ci că tu nu vrei să te bazezi pe această jertfă, nu apelezi la ea, ci la meritele tale pe care vrei să ți le răsplătească Dumnezeu. De aceea, bazează-te pe temelia adevărată a vieții: o unire adevărată, prin credință și prin Duhul Sfânt, cu moartea și viața lui Hristos. Așa vei găsi puterea să fii sfânt, să fii practic, să fii generos, să fii sincer, să prețuiești pe toți oamenii, să fii principal în relații.

17 Sep., Gal. 3: Legea îndrumă, Hristos e Mântuitorul (3:24-26)

Dacă crezi că prin Lege trebuie și poți să atingi credința matură și perfecțiunea mântuirii, atunci, în cuvintele lui Pavel, ai fost „fermecat”, cineva te-a atras să gândești greșit. Nu Legea și faptele ei ți-au dat bucuria mântuirii, nici nu ți-au adus Duhul Sfânt, ci credința în Hristos. Viața nouă începută prin Duhul nu poate fi finalizată prin ascultarea de Legii (3:1-4). Minunile Duhului Sfânt în viața noastră sunt făcute de Dumnezeu și date nouă prin har și credință, nu prin ascultarea de Lege (3:5). Prima aplicație este aceasta: fii plin de recunoștință față de Domnul și trăiește prin credință, acționează prin har, nu căuta să fii spiritual ținându-te sărbători, sabate, regimuri alimentare sau tot felul de reguli din Vechiul Testament care ți-ar putea da impresia că ești mai credincios. Fă-ți reguli sfinte în viață bazat pe credință, pe har, pe Duhul Sfânt, nu pe restricții înguste.

Galateni 3 arată că Legământul Legii este o paranteză în istoria mântuirii: înainte de Lege, Avraam a fost socotit neprihănit prin credință (3:6), iar după Hristos, creștinii sunt socotiți neprihăniți, de asemenea, tot prin credință. Legea a fost un paznic, un pedagog pentru Israel, în perioada dintre Avraam și Hristos (3:19). Răspunde la următoarele întrebări cu versete din Galateni 3: Cum a prevăzut Dumnezeu că și Neamurile vor fi mântuite? De ce Legea și prevederile ei aduc, de fapt, blestemul, și nu mântuirea? Cine este „sămânța” lui Avraam: evreii, Hristos, toți creștinii?

Galateni 3 se încheie cu o afirmația că toți cei ce cred în Isus sunt copii ai lui Dumnezeu, identitatea lor le-o dă Hristos și nu există diferențe între ei: „Nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob, nici om liber; nu mai este nici gen masculin, nici gen feminin, fiindcă toți sunteți una în Hristos Isus” (3:28). Asta nu înseamnă că nu mai sunt diferențe între popoare și culturi, între bogați și săraci, între cei educați și oameni fără școală, ori între bărbați și femei: dar ele exprimă funcționarea societății, nu mântuirea lui Hristos. În lucrarea Bisericii să fim atenți, suntem una și ne bazăm pe Hristos, nu pe Lege, nu pe standarde omenești, ci pe bucuria și puterea spre slujire a Duhului Sfânt. Hristos aduce mântuire, Legea a fost doar o călăuză, un paznic, un îndrumător.

24 Sep., Gal. 4: Duhul aduce înfierea și moștenirea (4:3-7)

Cine crede că va primi moștenirea cerească prin ascultarea de Lege, greșește, pentru că ascultarea de Lege dovedește că nu ești major, ci ești minor (nevârstnic), iar Legea îți este pedagog și tutore. Poți intra în moștenire numai dacă ești fiu și dacă ești „major” în credință. Înfierea noastră și majoratul nostru în credință sunt de la Hristos și de la Duhul Sfânt care ne ajută să îl numim pe Dumnezeu „tată”.

De aceea, nu ținerea Legii te face mai spiritual, ci credința în Hristos și roada Duhului; nici vindecarea de toate suferințele nu te face mai spiritual, ci bucuria evangheliei lui Hristos. O aplicație: Pavel le-a predicat evanghelia galatenilor, în timp suferea în trup de anumite neputințe – totuși, aceasta nu le-a împiedicat lor nici mântuirea, nici bucuria (3:12-13). Ce poți să le răspunzi oamenilor care așteaptă reguli religioase sau sănătate completă, atunci când aud și trebuie să creadă evanghelia?

Învățătorii care puneau accent pe Lege și spuneau că Pavel nu are dreptate, voiau de fapt nu binele oamenilor, ci să câștige adepți și să fie plătiți mai bine. Credeți că există și astăzi astfel de învățători falși? Cum să ne păzim de ei?

Creșterea în credință se aseamănă cu creșterea unui făt. Ce înseamnă versetul 3:19, „copilașii mei, pentru care iarăși simt durerile nașterii, până ce va lua Hristos chip în voi!”? Erau sau nu erau galatenii „născuți din nou”? De ce nu devenim creștini perfecți din prima zi când am crezut în Isus?

Galateni 3:21-30 este o demonstrație excelentă pentru cei ce vor să asculte Legea, că tocmai în Lege este scris că promisiunea și credința sunt mai importante decât Legea. Pavel comentează Geneza 16 și 21 și arată că Agar, izgonită în Sinai, reprezintă Legea din Sinai, iar Ismael, fiul ei, îi reprezintă pe cei care au viață, dar nu se bazează pe promisiunile lui Dumnezeu (evreii sunt Ismael, o imagine ironică, căci ei spun că sunt fiii lui Avraam, păzesc Legea de pe Sinai, și nu țin la promisiunea despre Hristos). Isaac este imaginea creștinilor, iar Sara imaginea Ierusalimului ceresc. Iată înțelepciunea lui Dumnezeu: a lăsat ca Legea să spună ea însăși că mai importantă este credința. Vezi cât de înțelept a lucrat Dumnezeu și i-a inspirat pe autorii Scripturii?

1 Oct., Gal. 5, Plini de roada Duhului Sfânt (5:22-23)

Galateni 5 arată diferența între o viață trăită prin puterea și libertatea Duhului și o viață trăită prin ascultare de Lege și prin puterile omenești.

Mai întâi, cei ce vor înapoi sub ascultarea Legii, vor deveni robi neputincioși, căci Legea nu poate fi ținută: unii vor să o țină doar în părțile ei etice, ușoare, dar Legea, ca să dea răsplătiri, trebuie ținută total. Cu alte cuvinte, toți cei legalişti, bine ați venit în țara dezamăgirii! Cine vrea Legea, a căzut din harul lui Dumnezeu, căci de-acum totul trebuie câștigat prin ascultare de Lege, nu prin jertfa lui Isus (5:1-5).

În Hristos însă este libertate (5:6-12). Pavel consideră că aceste discuții interminabile despre Lege și tăierea împrejur sunt fără folos și zice, ironic, că aceia ce cred ele contează în mântuire și vor să se circumcidă, măcar să se taie de tot, este singura schimbare majoră pe care o pot obține prin Lege (5:12)! Unii nu vor circumcizie, astăzi, dar vor sabate, sărbători, regim alimentar sau reguli despre taxe și dări, multe importuri din Lege. Creștinul trăiește în legământul harului, al lui Hristos, nu în cel al Legii lui Israel.

Acum, robia Legii este primejdioasă, dar și folosirea nepricepută a libertății harului poate aduce necazuri (5:13-18). Libertatea în Hristos nu trebuie să fie ocazie de răutate, ci de viață controlată de prezența Duhului Sfânt. Gândește-te: în ce privințe ai fost ispitit și tu ca în numele libertății să te porți și tu fără dragoste și fără respect cu frații și surorile tale în Hristos? Ce crezi că este de făcut în această privință?

În cele din urmă, Pavel face două liste destul de mari: faptele firii pământești (5:19-21) și roada Duhului (5:22-23). Care fapte ale firii (ale trupului) se găsesc în viața ta? Care aspecte din roada Duhului se văd bine în viața ta și care lipsesc? Cum cauți călăuzirea și roada Duhului?

Pavel dă, în final, o „regulă” a vieții: dacă ai viață nouă prin Duhul, trăiește prin Duhul, nu se poate să ai viață nouă prin Duhul, dar să trăiești prin regulile Legii. Cine face altfel, construiește o sete după slavă deșartă, invidie, certuri, mândrie, care va afecta grav, în final, Biserica (5:25-26). Roagă-te pentru veghere și creșterea Bisericii în har.

8 Oct., Gal. 6, Plini de fapte bune (6:9-10)

Capitolul 6 este foarte practic. Pavel cere o viață practică, sfântă, activă, nu plină de certuri asupra Legii. Mai întâi, frații trebuie să se ajute între ei, cei tari pe cei care cad în greșeli. Ajutorul reciproc este o lege a lui Hristos. Ajutorul și sfatul în greutăți trebuie date cu promptitudine, cu sfințenie, cu modestie (6:1-5). Ții tu cont de aceste cerințe? În general, harul te face mai tare și mai sfânt decât te poate întări Legea, și îți dă o inimă miloasă, plină de înțelegere și bunătate.

Faptele bune trebuie orientate, spune 5:10, mai ales spre frații de credință dar, de fapt, creștinii trebuie să țină seama de toți oamenii și de nevoile lor (discutați cum trebuie înțeles și aplicat acest verset, în practică). Faptele bune, spune apoi 5:9, vor fi urmate de răsplătiri, de aceea merită să nu obosești făcându-le. Ferește-te de oboseală în facerea de bine!

Una din faptele bune necesare este să ai grijă de învățătorii cei buni ai cuvântului, de pastori, de misionari, de cei angajați deplin în lucrare, de lucrările Bisericii. Cine uită acest lucru, spune Biblia, îl batjocorește pe Dumnezeu și va experimenta că seamănă puțin și va secera puțin, sau va secera ce seamănă: semeni dispreț, critică și nepăsare, vei secera în consecință, Gal. 6:6-13). Uneori, oamenii par să îi favorizeze pe cei care îi manipulează, pe vorbăreți, pe îndrăzneți, pe învățătorii falși, pe cei înșelători și nu îi prețuiesc pe cei care îi slujesc serios, curat, constant, cu învățătura bună a Cuvântului divin. Care sunt lucrătorii pe care îi sprijinești tu? Ce lucrări din Biserică le sprijinești activ, prin participare sau sponsorizare sau rugăciune?

În final, Pavel lovește chiar în inima legalismului: lauda de sine. De aceea, el nu dorește să se laude cu nimic „decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu față de lume!” (Gal. 6:14). De ce un creștin adevărat nu mai dorește să se laude cu faptele sale? Cum se face că mai important decât toate este „să fii o faptură nouă” (o creație nouă, 6:15)? Această regulă este numită de Pavel „dreptar”, în grecește *kanon*. Adică normă, sau măsură, sau standard. Standardul purtării noastre nu este Legea, ci a fi o creație nouă, o Biserică matură și gata de slujire cu bucurie și binecuvântare.